

Γιώργος Αποστολίδης

Ο άνθρωπος πίσω από το ναυτικό μουσείο της Σαλαμίνας

Με υλικό από το παλαιοπωλείο του στον Πειραιά έχτισε βήμα βήμα τις συλλογές του ναυτικού μουσείου της Σαλαμίνας. Ο κ. Γιώργος Αποστολίδης, άνθρωπος με μεράκι και εμπειρία, μιλάει για το έργο του, για την αξία της ναυτικής μας παράδοσης και για την ευθύνη μας να τη διαφυλάξουμε για τους επόμενους

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΟΥΤΡΑ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΣΤΕΛΛΑΚΗΣ

Συχνά βλέπουμε εφοπλιστές, πολιτικούς, οικονομικούς παράγοντες, ανθρώπους του πλούτου και της τέχνης να χρηματοδοτούν, να εγκαινιάζουν, να οργανώνουν και να προβάλλουν μουσεία. Μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, ωστόσο, στην ελληνική κοινωνία υπάρχουν άνθρωποι γενναϊόδωροι, με εσωτερικό πλούτο και ευγένεια, που επίσης εργάζονται για τη διατήρηση της ελληνικής παράδοσης. Και μάλιστα της ναυτικής. Χαρά και έγνοια τους οι μελλοντικές γενιές και το τι θα τους κληροδοτήσουμε. Σ' έναν περίπατο στον Πειραιά, στο παλαιοπωλείο της οδού Δημοσθένους Ομηρίδου Σκυλίτση 19 συναντήσαμε τον κ. Γιώργο Αποστολίδη, παλαιοπώλη από το 1976, ο οποίος τα τελευταία 25 χρόνια εμπλουτίζει τις συλ-

λογές του και με ναυτικά αντικείμενα. Το 2011 αποφάσισε να προσφέρει ορισμένα από αυτά στο Δήμο Σαλαμίνας. Μέσα σ' ένα χρόνο, σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία και με πολλή προσωπική δουλειά, εγκαινιάστηκε μια νέα αίθουσα στο Δημαρχείο-Πολιτιστικό Κέντρο της Σαλαμίνας. Στεγάζει το ναυτικό μουσείο, ως επέκταση του ήδη υπάρχοντος λαογραφικού, που παρουσιάζει παραδοσιακά επαγγέλματα που σβήνουν και χάνονται στο χρόνο. Θελήσαμε να το γνωρίσουμε από κοντά, και ένα πρωινό του Νοεμβρίου ταξιδέψαμε μαζί μέχρι το ιστορικό νησί.

«Έχουμε τεράστια ναυτική παράδοση και τώρα δειλά δειλά κάθε τόπος προσπαθεί να κάνει κάτι για να την αναδείξει. Όπως ε-

δώ στη Σαλαμίνα. Το νησί μέχρι το 2011, που ήρθα και μίλησα με τον τότε δήμαρχο, δεν είχε ναυτικό μουσείο. Υπήρχε το λαογραφικό με πλούσια εκθέματα, η βιβλιοθήκη με 30.000 τόμους, και λίγα ναυτικά αντικείμενα. Μας διέθεσε λοιπόν μια αίθουσα και καταφέραμε μέσα σ' ένα χρόνο να στήσουμε αυτό το μουσείο. Ένας μεγάλος άθλος της τοπικής κοινωνίας, χωρίς να χρηματοδοτηθεί από κανέναν. Υπήρξαν άνθρωποι που ήρθαν και εργάστηκαν εθελοντικά, άνθρωποι που συνεισέφεραν οικονομικά, όσο μπορούσε ο καθένας. Πολλές φορές, για να κάναμε κάτι περισσότερο, αναγκαζόμασταν να βγαίνουμε με το χέρι απλωμένο σαν επαίτες, ώστε να πάρουμε δυο τρία πράγματα ακόμα. Έτσι καταφέραμε να μαζέψουμε κάποια μικροποσά και να συμπληρώσουμε τα

εκθέματα του μουσείου. Όλοι συνεισφέραμε σ' αυτό. Όμως, για μένα, δεν λέει κάτι να δώσεις λεφτά. Αξίζει και να δουλέψεις, να αφιερώσεις χρόνο, να εργαστείς στο στήσιμο και στη δημιουργία του μουσείου, να το ευχαριστηθείς. Να έρθουν οι μελλοντικές γενιές, να το δουν, να πουν "μπράβο στους προηγούμενους, να κάνουμε κι εμείς κάτι!". Να δώσουμε το κίνητρο και το παράδειγμα».

Σε μια αίθουσα με εξαιρετική ατμόσφαιρα και επιμελημένο φωτισμό, ένα ξύλινο κατάστρωμα πλοίου υποδέχεται τον επισκέπτη. Πάνω σ' αυτό θα δει την πυξίδα του ΒΕΛΟΥΣ, έναν μπούσουλα με τιμονιέρα, έναν τηλεγράφο, δύο πλευρικά φανάρια, βιτρίνες με πολλά ναυτικά όργανα. Πλήθος ναυτικών αντικειμένων ήρθε να

Ο κ. Γιώργος Αποστολίδης

προστεθεί το 2012 στις υδατογραφίες караβιών του λαϊκού ζωγράφου Αριστεΐδη Γλύκα και στα ομοιώματα εμπορικών και αλιευτικών πλοίων (τρεχαντήρια, τράτες κ.λπ.) που κρατούν ζωντανή στη μνήμη τη ναυτική ζωή της Σαλαμίνας.

«Υπάρχουν αντικείμενα που αν καταστραφούν δεν τα ξαναβρίσκεις, δεν ξαναγίνονται. Ο λόγος είναι απλός: δεν είναι βιομηχανοποιημένα. Ο λαϊκός τεχνίτης, ο μάστορας, έφτιαχνε ένα πράγμα μοναδικό. Το επόμενο μπορεί να ήταν παραπλήσιο, αλλά δεν ήταν ίδιο. Εξού και η μεγάλη τους αξία. Έρχονται στο μαγαζί νέα ζευγάρια και ρωτάνε, κοιτάνε, μαθαίνουν τι κάνει κάθε εργαλείο της θάλασσας. Πάρα πολλοί τα βλέπουν πρώτη φορά. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας, τα σημερινά καράβια δεν έχουν πια τα όργανα επάνω, οπότε τους φαίνονται περίεργα, ειδικά στη νεολαία. Στην αρχή νομίζουν ότι είναι διακοσμητικά, δεν γνωρίζουν ότι προέρχονται από καράβι. Όπως βλέπετε, είναι καθαρισμένα, επισκευασμένα, στημένα όμορφα. Αυτός είναι και ο λόγος που έκανα τη δωρεά στο Δήμο Σαλαμίνας. Να παραμείνουν τα αντικείμενα αυτά για τις νεότερες γενιές, να έρχονται να τα βλέπουν, να μην ξεχνούν την ιστορία και τον πολιτισμό».

Πού απευθύνεστε για να βρείτε και να αγοράσετε παλιά ναυτικά αντικείμενα;

«Ναυτικά είδη ξεκίνησα να βάζω πριν από 25 χρόνια. Τότε τα βρίσκαμε από διάφορες διαλύσεις πλοίων, υπήρχε και κόσμος που τα πουλούσε. Περισσότερα πράγματα άρχισαν να έρχονται πριν από 15 χρόνια. Κάποια μαγαζιά έκλεισαν –στο παρελθόν το παλαιοπωλείο ήταν πολύ περισσότερα–, ήξεραν ότι εγώ αγοράζω ναυτικά είδη, κι έτσι ήρθαν στα χέρια μου μερικές συλλογές. Σήμερα, που έχουν σταματήσει να κόβονται βαπόρια, εξακολουθούμε να τα βρίσκουμε από οικογένειες, από ανθρώπους που δεν τα θέλουν πια. Δεν ξέ- ➤